

Anetome Helena, het nuttigste slakje voor je aquarium

Categorie: Bijvissen

Datum website publicatie: 23-5-2017

Datum laatste update: 18-2-2025

De Anetome Helena maakt op natuurlijkerwijze korte metten met een slakkenplaag. Het is ook een perfecte opruimer van je aquariumbodem.

Wie kent het niet! Kijk een slakje in mijn aquarium, het is wel een heel leuk klein slakje. Maar voor dat je door hebt, zijn deze leuke kleine slakjes met honderden echte plantenverdelgers geworden en ontsieren ze je aquarium. Nu zijn slakken nuttige dieren die algen, voer- en plantenresten en kadavers opruimen, maar op het moment dat je de tel kwijtraakt heb je echt een probleem.

Nu heb je sierslakken in alle maten, vormen en patronen, zolang je de populatie maar in bedwang kan houden is er niets mis mee. Of je nu een garnalen of een discusaquarium hebt voor elk doel een passend slak(je) te vinden.

Twee appelslakken die de spinazie erg lekker vinden!

is

Het is erg belangrijk, om je te verdiepen in de levenswijze van je aquariumbewoners. Want als je de verkeerde keuze maakt, dan kan het desastreuze gevolgen hebben voor je slakken.

Natuurlijke vijanden van slakken

Nu zijn er ook aquariumbewoners die slakken op hun menukaart hebben. Je kan deze dieren ook inzetten als slakken verdelgers. Het zoetwaterkogelvisje (*Colomesus psittacus*) is een van de bekendste slakkenetende visjes.

Het probleem is dat het visje slakken nodig heeft om te overleven. Als de slakken voorraad afneemt, dan kan het visje op agressieve wijze aan de vinnen van andere vissen peuzelen. Het leuke visje is dan opeens minder leuk, voor de overige bewoners.

Natuurlijk kan je ook andere soorten vissen inzetten, om een slakkenplaag te bestrijden. Er zijn de verschillende Botia soorten (bv. *Botia macracantha*) die slakken eten, die minder veeleisend zijn dan kogelvissen. Het enige probleem is dat het groepsvisjes zijn, die je minimaal per vijf moet houden. Dat is leuk als je de ruimte hebt, maar voor de kleine aquaria is dit ook geen optie.

Handmatig verwijderen van slakken

Het handmatig verwijderen lijkt de gemakkelijkste optie. Helaas werkt dit systeem zelden! Voordat je de plaag hebt waargenomen is het kwaad al geschiet. Bij een echte slakkenplaag heb je het probleem dat je niet alleen de slakken moet verwijderen maar ook de nieuwe legfels. Juist dit laatste is erg moeilijk.

Bij een appelslak kan je het legsel nog wel opsporen als het binnen het gezichtsveld zit. Maar bij kleinere slakkensoorten is dit naar een speld in een hooiberg zoeken.

De eitjes van de appelslakken worden bovenwater gelegd!

Het enige voordeel van het handmatig verwijderen is dat je de populatie in bedwang kan houden.

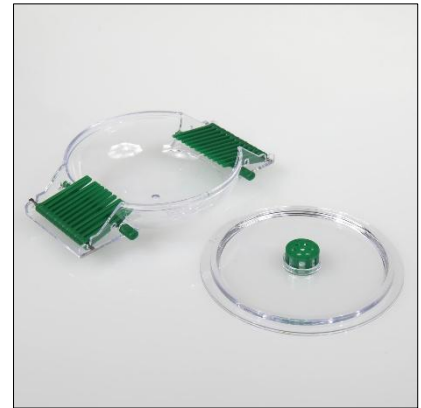
Slakkenvallen

Dit is een handig hulpmiddel dat een groot aantal slakken kan vangen. Helaas is dit ook maar een hulpmiddel, dat je in combinatie met een ander methode moet gebruiken. Het principe is eenvoudig, je plaatst een beetje voer in de slakkenval. (slakkenvoer tabletten, komkommer, courgette, aardappel, mosselvlies) De slakken komen op het voer af en worden op de terugweg tegengehouden door het val mechanisme.

Het probleem is dat het slakje wel het voer moet vinden. Op het moment dat er voldoende voer aanwezig is, (meestal bij een slakkenplaag) is de kans klein dat de slakken jou slakkenvalvoer prefereren. Je moet het als ondersteuning beschouwen die 24 / 7 zijn werk doet.

Het beste kan je de slakkenval in de avond plaatsen, net voordat het licht uit gaat en als het licht weer aan gaat verwijder je de slakkenval met de gevangen slakken. Op deze wijze zorg je ervoor dat het slakkenvoer niet de waterkwaliteit verslechterd. Bovendien verklein je de kans dat kleine visjes, kreeftjes en garnalen in de val lopen, want deze zijn meestal overdag actief.

Persoonlijk vind ik een slakkenvallen vol met slakken niet het mooiste gezicht, dus overdag haal ik hem eruit.

JBL LimCollectI - Voor het vangen van ongeliefde slakken, garnalen of kreeftjes in het aquarium

Doe-Het-Zelf project Aquarium slakkenval

Nu kan je ook zelf een eenvoudige slakkenval maken van een 500ml petflesje. Het enige wat je nodig hebt is een leeg petflesje en een schaar waarmee je de fles kan inkorten. Het gat in de dop kan je boren met een ≈ 12 mm boortje. Ook je kan met de scherp punt een gaatje prikken en vervolgens het gat vergroten met de schaar. Zie bijlage.

Chemische oorlogvoering

Dit is een middel dat je eigenlijk niet wilt gebruiken. Het lijkt simpel maar er kleven meer nadelen aan dan voordelen. Als eerste moet je de oorzaak van de slakkenplaag aanpakken. Matig voeren, regelmatig de bodem afzuigen en handmatig verwijderen, zijn nog steeds de beste bestrijdingsmiddelen.

Het probleem met die chemische oorlogvoering is dat het middel vaak niet alleen de slakken dood maakt, maar alle ongewervelden in het aquarium, dus ook de eventueel aanwezige garnaltjes, mossels en kreeftjes zullen de geest geven.

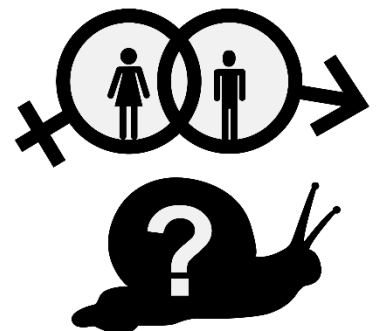
Bovendien kunnen gevoelige plantensoorten de chemische oorlogvoering slecht verdragen.

Je bent wel van de slakjes af, maar je moet de kuur meestal herhalen om de mogelijke nieuwe aanwas ook te vernietigen. Eigenlijk krijg je er een extra probleem bij, want de dode slakken moet je wel verwijderen. Doe je dit niet dan kunnen de rottende lijkjes je waterwaarden snel doen verslechteren.

Intermezzo: Er zijn sierslakjes die in een aquarium zich niet vermeerderen, dus van deze soorten heb je ook geen last.

Als je denkt dat je twee geslachten nodig hebt voor nakomelingen dan heb je het mooi mis. Het leeuwendeel van de 60000 slakken soorten kunnen zich zowel geslachtelijk als ongeslachtelijk voortplanten.

Ongeslachtelijke voortplanting gebeurt dan via zelfbevruchting, waarbij de slak haar eigen eieren bevrucht.

Anetome Helena het slaken etende slakje

Gewone naam(en): Anetome helena, Clea helena

Taxonomische indeling

Rijk: Animalia (Dieren)

Stam: Mollusca (Weekdieren)

Klasse: Gastropoda (Slakken)

Clade: Neogastropoda

Familie: Buccinidae

Geslacht: Clea

Soort: Helena (Philippi, 1847)

Verspreidingsgebied: Deze soort komt voor in Zuidoost-Azië, vooral in Maleisië, Thailand en in het Toba meer op het Indonesische eiland Sumatra.

<https://youtu.be/Avt2Fs2WmgY>

Voedingsgewoonten

Net als alle slakken in de Neogastropoda ⁽¹⁾, deze soort vleesetend. Het voedt zich met wormen en buikpotigen, en staat bekend als de "sluipmoordenaar". Deze slakken kunnen grotere slakken aanvallen en als voedsel zien bovendien kunnen zij hun prooi ook begraven.

(1) De Neogastropoda is een clea binnen de Gastropoda en vallen daarbinnen weer onder de Caenogastropoda en Hypsogastropoda. De huidige indeling is gebaseerd op die van Bouchet & Rocroi uit 2005 en eventuele wijzigingen daarop.

Kenmerken

- Deze slak wordt ongeveer 20-35 mm groot, maar dit is sterk afhankelijk van levensomstandigheden. In het aquarium worden de maximale grootte zelden bereikt.
- De schelp, is conisch gevormd en heeft een donkerbruin/geelbruin strepenpatroon. De slakken zullen zich vaak verschuilen in het substraat. De slurf van het slakje is soms zichtbaar boven de grond. Heeft hij eenmaal een prooi waargenomen dan gaat hij er actief achter aan.
- Met zijn slurf zuigt hij het slachtoffer helemaal of gedeeltelijk leeg. Het is een actief slakje dat goed in staat is om slakkensporen te volgen. en deinst er niet voor terug om de prooi te achtervolgen.
- Zijn er geen prooien te vinden, dan voedt de slak zich met afgestorven plantendelen, algen en overtollig visvoer.

Reproductie

Anetome Helena bestaat uit gedefinieerde mannelijke en vrouwelijke individuen die niet tweeslachtig zijn. Op dit moment is het niet bekend hoe wij de man of vrouw kunnen onderscheiden.

Als een mannelijke en vrouwelijke partner de daad verrichten dan kan dit enkele uren duren. Het vrouwtje legt verscheidene duidelijke eiercapsules die vierkant van vorm zijn. (1,0 tot 1,5 mm). Elke eiercapsule bevat een enkel klein geel ei. De eiercapsules worden over het algemeen gelegd op vaste oppervlakken en op de stam van de planten. De bevruchte eieren komen na enkele weken uit.

Waterwaarden

Temperatuur: 18 - 30°C

Hardheid: KH 2 - 15

Zuurgraad: pH 6,5 - 7,5

Mijn ervaring met Clea Helena

Om eerlijk te zijn is het echt een sluipmoordenaar, die zijn werk grondig doet. Om te beginnen is het een slakje dat erg nuttig is, want hij verminderd de ongewenste slakkenpopulatie aanzienlijk bovendien is het echt een opruimer.

Ik zie geregeld een kluitje Helena's op voer resten of op het kadaver van een klein visje. Zij woelen de aquariumbodem goed om, zodat het goed luchtig blijft. Als je denk dat je Helena populatie verdwenen is, dan heb je het goed mis.

Op het moment dat ik mijn vissenvoer, zie ik binnen een half uur de Helena's verschijnen. Zij peuzelen hoofdzakelijk het voer op waar mijn grote vissen niet bij kunnen.

Je moet wel wat geduld hebben met dit slakje, want de eetlust van dit slakje kent zijn beperkingen. Het enige voordeel van deze beperking is, dat deze slakken zich langzaam vermeerderen ook als er een overschot aan voedsel aanwezig is.

In mijn showaquarium zag ik de populatie van enkelen oplopen naar honderden. Ja ik was van mijn ongewenste slakken af, maar had nu een overschot aan Helena's. Om het overschot te beperken heb ik veel van deze slakjes aan andere aquariumliefhebbers gegeven.

De populatie is het grootst als ik jonge discusvisjes heb. De Helena's maken korte metten met de voerresten. Wat opvalt is, dat zij verzot zijn op mossel vlees. Voor dat je het weet is het mossel vlees bedolven onder de Helena's.

Eigenlijk heb je maar 5 tot 10 Helena's nodig om te beginnen. De eerste maand zal je niet veel resultaat van het slakje merken. Maar als je goed kijkt kom je steeds meer lege slakkenhuizen tegen. Heb je een Nano aquarium dan heb je voldoende aan een á twee Helena's

Lege slakkenhuisjes kan je met de hand verwijderen of gewoon opzuigen tijdens het onderhoud. Ik gebruik zelf een overloop emmer voor dit doel. Tijdens het afzuigen van de bodem verdwijnen de lege slakkenhulzen in de emmer en niet in het riool. Helaas zuig ik ook wel eens een levende Helena op.

Na de onderhoudsbeurt kijk ik in de emmer of er nog levende Helena's aanwezig zijn. Deze gooi ik weer terug in mijn aquarium. Ik heb gemerkt dat dit een zeer doeltreffende methode is om lege slakkenhuisjes te verwijderen.

Lees meer over: [Schoner afvalwater met een afhevel-emmer](#)

Op het moment dat er minder voer aanwezig is dunt de Helenapopulatie zichzelf uit. Clea Helena wordt 2 tot 5 jaar oud. Dit is echter lastig te controleren, zolang ze geen rugnummer hebben.

Het enige nadeel dat ik kan vinden, is dat je geen (kleine) sierslakken in je aquarium kan houden de rest zijn alleen voordelen.

Dit is het enige wat overblijft van een dode Corydoras Sterbai.

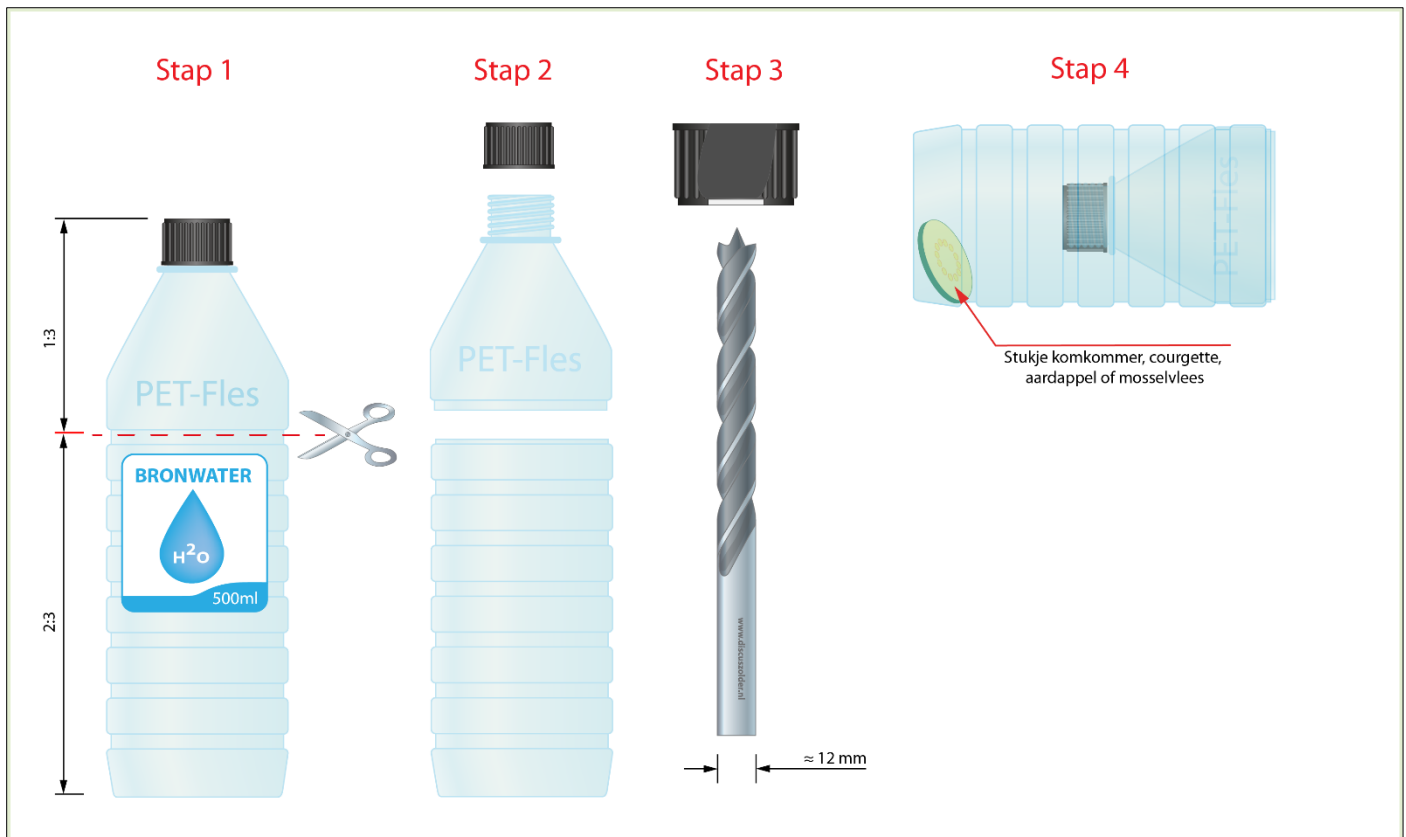

Deze baby Anetome Helena is maar 0,3 mm breed!

Bijlagen

Doe-Het-Zelf project Aquariumslakkenval

Je kan ook zelf een eenvoudige slakkenval maken van een 500ml petflesje. Het enige wat je nodig hebt is een leeg petflesje en een schaar waarmee je de fles kan inkorten. Het gat in de dop kan je boren met een ≈ 12 mm boortje of je kan met de scherp punt een gaatje prikken en vervolgens het gat vergroten met de schaar.

Stappenplan

1. Neem een schone petfles van 500 ml en verwijder het etiket;
2. Knip of snij de petfles op 1/3 door;
3. Boor een gat van ≈ 12 mm in de petflesdop;
4. Plaats een stukje komkommer, courgette, aardappel of mosselvlies in het onderste deel van de petfles;
5. Duw het bovenste deel van de petfles omgekeerd in het onderste deel van de petfles;
6. Plaats de petfles maximaal 24 uur op de aquariumbodem;
7. Verwijder de petfles uit het aquarium en maak de petfles schoon;
8. Ga naar stap 4.